

La tria per Andreu Loncà

RETRATS

Travesso el carrer plujós amb l'aire deprimat dels dies sense llum. Entro a la sala d'exposicions després de pensar: "Sóc un ignorant perfecte, absolut, complet. Què en sé, dels retrats? Només si m'agraden o no m'agraden, i prou." En la sala en penombra, el retrats al carbó de Jordi Jové i els de Jordi Zaldívar em deixen una cara d'estupefacció perfecta. La cristal·lització del rostre humà en un paper de grans dimensions em produeix una sorpresa inesperada. Conec els dos retratistes; desconec la tercera dona que també hi exposa. Intento avaluar-los amb l'ànim agitat de dia de pluja: els de Jordi Jové són fets amb la tècnica del carbonet i, si no m'equivoco, pretenen copsar el moment precís, sobirà, de la personalitat d'un home conegut i estimat. Sovint d'un amic, a vegades d'una amiga. Són exercicis d'observació i de selecció. Sovint

s'ha d'acceptar que pretendre traçar un moment fugaç és d'una dificultat extrema. I que, a més a més, aquest moment fugaç i el retrat que en resulti representi la persona i aquesta s'hi reconegui, és el summum! I els altres també els han de reconèixer. El retrat al carbonet té l'aire de suspensió en el temps.

Els homes retratats en aquell posat característic queden suspesos en una eternitat històrica. Són com els capítols d'una novel·la que ningú s'afanyarà a escriure. Una certa evidència de la seua personalitat i el seu pas per la terra. Gairebé totes les persones retratades les conec (cosa que no deu passar gaire entre els visitants de l'exposició), així que, mentalment, comparo si el retrat guarda alguna semblança amb la persona retratada, i després, comparo el resultat amb la meua "impressió al natural".

EXPOSICIONS.

Títol: Humans (Sala Gòtica de l'IEI).

Artistes: Jordi Jové, Maite Villafranca i Jordi Zaldívar.

M'adono que no conec res del misteri dels retrats i m'adono que m'hauria de posar a estudiar quina mena de relació es pot establir entre la cara i la identitat d'una persona. No en sé res.

Els retrats de Zaldívar són un altre univers, una altra intenció i un altre estil.

El professor Zaldívar, a qui només conec per certes hores de guàrdia a l'institut on treballa, pren les figures humanes de perfil, com una mena de sèrie antropològica.

Com si subratllés, amb més distància emotiva, la varietat de formes dels humans no tant la seua personalitat caçada en un moment precís. En Jordi Jové hi ha el pes de la memòria; en Zaldívar, la impressió de la varietat i la regularitat humana. Aquests retrats em retornen a la humanitat essencial i primera de l'art.